

ingediend op **1538** (2022-2023) – Nr. 2
2 februari 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Maaïke De Vreese

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Zuhâl Demir

Tussentijdse evaluatie van het Vlaams actieplan
ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024

Documenten in het dossier:

1538 (2022-2023) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

verzendcode: FIN

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaike De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Veerle Geerinckx, Sarah Smeyers, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Stijn De Roo, Sofie Mertens;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Thijs Verbeurgt.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toelichting door Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	4
II.	Bespreking	6
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	6
1.1.	Tussenkomsst van Katrien Schryvers	6
1.2.	Tussenkomsst van Celia Groothedde	7
1.3.	Tussenkomsst van Maaïke De Vreese	8
1.4.	Tussenkomsst van Adeline Blancquaert	9
1.5.	Tussenkomsst van Ludwig Vandenhove	10
2.	Antwoorden van minister Demir	10
	Gebruikte afkortingen	13

In de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie werd op 17 januari 2023 de tussentijdse evaluatie van het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024 voorgesteld door minister Zuhail Demir. Deze tussentijdse evaluatie werd bij het Vlaams Parlement ingediend onder de vorm van een nota van de Vlaamse Regering.

I. Toelichting door Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Minister *Zuhail Demir* brengt in herinnering dat zij er een goede twee jaar geleden voor gezorgd heeft dat het eerste Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Twee jaar na datum ligt hier vandaag een evaluatie en update van dat actieplan voor. Om het plan goed op te volgen werd er door haar kabinet om de zes maanden een evaluatieronde georganiseerd met de andere kabinetten. Nu we na twee jaar in de helft zitten, kunnen de evaluatiefiches hier besproken worden.

De minister geeft ook enige cijfers mee. Van de 71 acties zijn er vijftien afgerond, lopen er nog 53, is er eentje nog niet gestart en zijn er twee stopgezet. Veruit de meeste acties zijn dus nog lopende. Dat komt voornamelijk doordat er veel acties bijzitten die sowieso tot het einde van de legislatuur lopen, die een langere looptijd hebben, of die als blijvende acties constant verder moeten worden opgevolgd. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de campagnes of de uitrol van de Kindreflex. Die laatste werd geïmplementeerd binnen de justitiehuizen. Alle justitieassistenten hebben een opleiding genoten. Ondertussen worden er ook protocollen opgesteld tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en de vertrouwenscentra kindermishandeling, en ook het agentschap Opgroeien. De minister verwacht dat de toepassing van de Kindreflex jaarlijks zal worden geëvalueerd en in herinnering gebracht.

Voor de 24 acties waarvan de minister zelf de 'trekker' is, kan ze heel concreet meegeven dat alle acties werden opgestart en dat een derde ervan, oftewel zes acties, al zijn afgerond. Zo kregen bijvoorbeeld alle justitieassistenten, maar ook de driehonderd advocaten een opleiding rond seksueel geweld en het omgaan met slachtoffers. Ook werd het decreet goedgekeurd dat personen die met minderjarigen werken verplicht een uittreksel uit het strafregister voor te leggen (decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers). Bedoeling hiervan is te vermijden dat een veroordeelde pedofiel, bijvoorbeeld, nog trainer kan worden van een jeugd ploeg. De erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik werd uitgebreid. En ook het onderzoek naar de behandeling van zedendaders in de gevangenis werd afgerond.

De overige achttien acties waarvoor de minister instaat, zijn nog lopende. Het gaat dan bijvoorbeeld over het beleid rond risicotaxatie dat binnen de justitiehuizen is gestart – met een eerste proefproject rond zedendelinquenten – en verder wordt uitgerold. Aan de ontwikkeling van een meldcode geweld wordt gewerkt samen met de Universiteit Gent. Dit zal er voor zorgen dat de professionals en vrijwilligers van alle Vlaamse sectoren, die signalen van geweld opvangen, actie moeten ondernemen en niet moeten zwijgen uit schrik om iets verkeerd te doen. Ook de herwerking van de samenwerkingsakkoorden over slachtofferzorg en zedenmisdrijven werd opgestart. Het gaat ook over de sensibiliseringscampagne rond grensoverschrijdend gedrag bij jongeren, en over de hoger al aangehaalde Kindreflex. Met de zorgcentra na seksueel geweld werden samenwerkingsakkoorden gesloten, die ervoor zorgen dat de dienst slachtofferonthaal automatisch gevat wordt. Dat zal ook het geval zijn bij de nieuwe zorgcentra na seksueel geweld.

De minister heeft daarnaast ook nieuwe acties opgezet. Het gaat daarbij over tien acties, goed voor de helft van het totaal aantal nieuwe acties. Een daarvan gebeurt in samenwerking met minister Hilde Crevits en twee in samenwerking met minister Bart Somers. Ze heeft voor het nemen van nieuwe maatregelen vanzelfsprekend niet gewacht op de update van het actieplan. Daar waar nodig, werd en wordt bijgestuurd. Sommige afgeronde acties vroegen om vervolgacties. Andere lacunes werden in de loop van de laatste twee jaar duidelijk, zodat daarrond ook al onmiddellijk acties werden opgestart. Van de tien nieuwe acties die werden toegevoegd, moeten er slechts twee nog worden opgestart. De andere acht lopen al.

De minister zal samen met minister Hilde Crevits bekijken of het hoger al genoemde decreet rond het opvragen van een uittreksel uit het strafregister kan uitgebreid worden naar voorzieningen met kwetsbare meerderjarigen. Het gaat dan bijvoorbeeld over voorzieningen voor personen met een handicap en woonzorgcentra. Zo zouden ook daar nieuwe slachtoffers voorkomen kunnen worden.

Met minister Bart Somers heeft ze ook twee nieuwe acties in het plan ingeschreven. Zo zal er een plan van aanpak opgemaakt worden om heel concreet handvaten te geven aan lokale besturen, waarmee die dan aan de slag kunnen gaan rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven. De input hiervoor werd eind vorig jaar verzameld tijdens de rondetafel over seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven. Verschillende belanghebbenden waren hierbij betrokken, zo onder andere Sensoa, Pimento, Horeca Vlaanderen en verschillende lokale besturen. Daarnaast zal er, zoals hier eerder al aangekondigd en besproken, door de beide ministers samen ook een extern meld- en opvolgpunt grensoverschrijdend gedrag opgericht worden, waar slachtoffers van alle Vlaamse sectoren terecht kunnen.

Daarnaast ondernam minister Demir binnen haar eigen bevoegdheid ook nog enkele acties. Zo werd er een campagne opgestart rond de erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik. Begin januari van dit jaar hadden zich al 335 slachtoffers aangemeld. De minister heeft ook een oproep gelanceerd tot een beter behandelingsaanbod van zedendelinquenten, is er een systematische inschakeling van slachtofferonthaal ingeschreven in de federale wetgeving bij verkrachting, en werd de uitrol van de centra intrafamiliaal geweld opgestart. Ook zal ze, in samenwerking met vzw Moderator, dialooggroepen opzetten, zowel binnen als buiten de gevangenis, waarbij zedendelinquenten worden geconfronteerd met wat zedenfeiten bij slachtoffers teweegbrengen. De bedoeling hiervan is hen tot schuldinzicht te brengen.

Ook andere ministers voegden nog nieuwe acties toe aan het plan. Aangezien minister Demir niet in hun plaats kan spreken, stelt ze voor om vragen over hun acties rechtstreeks aan de betrokken minister te stellen.

Afsluitend geeft minister Zuhail Demir nog een belangrijke precisering mee, kwestie van verwarring te vermijden: de nummers van de acties die gebruikt worden in de mededeling, de evaluatie en de fiches zijn de nummers zoals gebruikt in het actieplan zoals goedgekeurd in 2020. Ze komen dus niet overeen met de nummers van de acties gebruikt in de update van het plan. Dat vloeit voort uit het feit dat er daar acties zijn samengevoegd en nieuwe acties zijn bijgekomen.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkost van Katrien Schryvers

Katrien Schryvers gaat ervan uit dat allicht iedereen wel het belang van een gecoördineerd plan onderschrijft. Seksueel geweld en grensoverschrijdend gedrag blijven wijdverspreide problemen, die tot de verantwoordelijkheid behoren van verschillende beleidsdomeinen. Continue opvolging en afstemming zijn dan ook aangewezen.

Meldingen tonen aan dat het zich voordoet in de hele maatschappij. De ene keer gaat het over de publieke ruimte, de andere over het (hoger) onderwijs, het openbaar vervoer of de werkvloer. Het gaat ook verder dan de Vlaamse bevoegdheden. Het lid beseft dat afstemming met het federale niveau niet altijd even evident is, maar onderstreept dat die voor een aantal punten wel van belang is. Hoe worden de facetten van het plan met federale aanknopingspunten en de concrete acties besproken met dat niveau?

In een recent opiniestuk pleiten senator Maud Vanwalleghem en Lynn Callewaert, voorzitter van Vrouw & Maatschappij, voor een beter vervolgingsbeleid voor daders van seksueel geweld. Zij verwijzen daarbij naar het gerechtelijk arrondissement Brussel, waar een gespecialiseerde kamer rond seksueel geweld werd opgericht, vergelijkbaar met de jongerenopvolgingskamer in Antwerpen. Zich op dergelijke gespecialiseerde manier toeleggen op de thematiek laat zich voelen in het vervolgingscijfer, dat in het gerechtelijk arrondissement Brussel het hoogst ligt. Als slachtoffers weten dat er iets gedaan wordt met hun klacht en de daders daadwerkelijk ter verantwoording worden geroepen, zal dat zeker een positief effect hebben op de aangiftebereidheid. Tegelijk zal ook de maatschappelijke veroordeling van seksueel geweld worden aangescherpt. Het vervolgingsbeleid kan dus een grote invloed hebben op de cultuurshift ter zake, waarvan het lid het belang niet genoeg kan onderstrepen.

Eerder al zei de minister dat zij gelooft in het werken met een risicotaxatie-instrument. Dat gebeurt al in de Family Justice Centers, maar zou ook moeten gebeuren bij de politie en bij de onderzoeksrechters. Hoe staat de minister tegenover de oprichting binnen de rechtbanken van gespecialiseerde kamers rond seksueel geweld? In hoeverre is de minister bereid een project te steunen in Vlaanderen? Op welke manier zal de minister aandringen op het gebruik van een risicotaxatie-instrument bij betrokken diensten die vallen onder federale regelgeving? Hoe kunnen goede praktijken vanuit Vlaanderen gedeeld worden met het federale niveau?

Wat preventie en sensibilisering betreft, treedt ze bij dat naast algemene campagnes ook campagnes nodig zijn die gericht zijn op specifieke doelgroepen. Het zijn er anderzijds wel opvallend veel en het lid bepleit daarom dat men ook het effect moet meten met het oog op de toekomstige aanpak. Tegelijk ziet ze nog ruimte voor bijkomende initiatieven, waarbij ze het openbaar vervoer vermeldt en de publieke ruimte in het algemeen. Ook in het onderwijs is er nog werk op de plank. In dat verband informeert ze naar de verdere ontwikkeling en validering van de minimumdoelen voor relationele en seksuele vorming. Hoe verloopt de voorbereiding in afwachting van de resultaten van het onderzoek in het najaar?

Verder van belang zijn de inspanningen voor de bekendmaking en professionalisering van de hulplijnen en meldpunten. Zelf ijvert het lid daar al jaren voor bij de VRT. Maar daar is pas in deze legislatuur werk van gemaakt in de beleidsovereenkomst. Bij elke vermelding blijkt het aantal oproepen te stijgen. Dat moet daarom

blijven gebeuren, waarbij men ook moet zorgen voor voldoende capaciteit. Het lid steunt de minister in haar voornemen om ook andere media te betrekken, ook al heeft de Vlaamse overheid daar, anders dan bij de openbare omroep, geen vinger in de pap. De vermelding van hulplijnen moet ook daar systematischer gebeuren.

Ze erkent dat er belangrijke initiatieven zijn genomen inzake de gepaste aanpak van slachtoffers en daders, waarvan ze er ook enkele opsomt. In het kader van de operationalisering van de erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik, spreekt ze haar waardering uit voor de campagne, die inmiddels een respons heeft opgeleverd op een volgens het lid hallucinante schaal. Nu men de slachtoffers over die drempel heeft geholpen, komt het erop aan tijdig en gepast tegemoet te komen aan hun verwachtingen. De capaciteit van de commissie moet dan ook goed opgevolgd worden.

In de versterking van de kwaliteit van professionals en sectoren is de uitrol van de Kindreflex heel belangrijk. Verder hoopt ze dat er, naast de bestaande meld- en aanspreekpunten, snel werk wordt gemaakt van het aangekondigde externe meld- en opvolgpunt dat onafhankelijk is van de sectoren. Interne en externe zijn beide nodig. Centraal hoort immers te staan dat het slachtoffer zelf bepaalt waar het zich het beste bij voelt. Vlotte toeleiding is dan ook essentieel en die veronderstelt bekendheid. Het lid werpt wel de vraag op naar het takenpakket van dat externe meldpunt en naar de opvolging die het biedt. Ze onderstreept daarbij dat de overheid kan informeren en kan toeleiden naar een meldpunt maar dat het slachtoffer het stuur in handen moet houden in die opvolging. Anders riskeert men immers een nieuwe drempel te creëren.

Tot slot spreekt ze nogmaals haar waardering uit voor de geleverde coördinatie en opvolging, evenals de hoop dat de minister en haar collega's in de volgende periode krachtadig werk zullen maken van de acties met het oog op de noodzakelijke cultuuromslag.

1.2. Tussenkoms van Celia Groothedde

Ook de fractie van *Celia Groothedde* is verheugd over de update van het actieplan, die ook logisch is in het licht van de incidenten en de aandacht. Ze treedt Katrien Schryvers bij dat het handiger zou zijn voor de lectuur mocht worden aangegeven welke van de acties nieuw zijn.

Grensoverschrijdend gedrag in het openbaar vervoer lijkt daarbij terecht centraal te staan gezien de lacune die er daar tot nu toe was. Maar de vraag is wel of Vlaanderen ook werk zal maken van een opvolgsysteem, waarin slachtoffers niet alleen bij de chauffeur terecht kunnen – wat ze vaak als een stap in verdere escalatie ervaren – maar bijvoorbeeld ook een sms kunnen sturen naar een nummer, dat op zijn beurt de chauffeur op de hoogte stelt, die vervolgens de-escalerend kan optreden. Dergelijk systeem zou voor minder slachtoffers zorgen en tegelijk voor een betere rapportage en een groter veiligheidsgevoel.

Wat het uitgaansleven betreft, informeert het lid wanneer het aangekondigde plan van aanpak klaar zal zijn en of er dan een grote campagne komt. Zij vreest dat het risico bestaat dat een en ander wel wordt doorgevoerd in de grotere steden, maar veel minder op plaatsen met beperktere middelen. Om ongelijkheid te vermijden moeten middelen ingezet worden om dergelijk plan over heel Vlaanderen uit te rollen. Hoe concreet zullen in dat verband de raadgevingen en hun uitvoering in het plan worden? Als voorbeelden geeft ze de afbakening van een zone waarin slachtoffers met wier drankje geknoeid is bij hun positieven kunnen komen, en de informatie en vorming van het horecapersoneel, waaronder met name de buitenwippers.

Zal het aangekondigde meldpunt in het onderwijs wel of niet losstaan van het Vlaams Mensenrechteninstituut, dat nog in oprichting is, terwijl de maatregel toch dringend is?

Welke concrete actiepunten staan op de agenda voor de politieke sector? Wordt melden vergemakkelijkt? Wordt in specifieke vertrouwenspersonen voorzien, rekening houdend met de zeer gevoelige context? Hoe kijkt men aan tegen de bescherming van klokkenluiders?

Tot slot attendeert ze op de bezorgdheid in het middenveld dat het plan onvoldoende focust op preventie en sensibilisering. Het aantal slachtoffers dat wordt voorkomen, is niet meetbaar, maar is wel het belangrijkste, besluit het lid.

1.3. Tussenkost van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese vindt het positief dat de tussentijdse evaluatie gedeeld wordt met het Vlaams Parlement zoals gevraagd bij de bespreking van het plan begin 2021. De aanpak van seksueel geweld blijft een belangrijk aandachtspunt. Het is dan ook goed dat de minister en haar collega's het plan niet zien als een statisch gegeven, maar dat er inmiddels nieuwe acties werden toegevoegd op grond van nieuwe inzichten.

Positief is alvast de uitbreiding van de verplichte voorlegging van een uittreksel uit het strafregister, die de minister samen met minister Crevits uitwerkt voor wie werkt met kwetsbare groepen, met name personen met een handicap en bewoners van een woonzorgcentrum. Een andere mooie zaak die gerealiseerd is, bestaat uit de ruim dertig campagnes rond seksueel geweld die gelanceerd werden met het oog op het bereiken van verschillende doelgroepen. De werking van de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik werd uitgebreid en permanent ingebed. Daarbij werden ook nieuwe commissieleden aangeworven. Verder vermeldt het lid ook nog het vernieuwde decreet Jeugd-delinquentie.

Aan de hand van wetenschappelijk onderzoek en intensief overleg met de belangrijkste samenwerkingspartners (politie, justitie, hulpverlening en lokale besturen) werd een nieuw model van centrum intrafamiliaal geweld ontwikkeld. De verdere uitrol daarvan is volgens de spreker van zeer groot belang.

Heel wat professionals kregen een specifieke opleiding over seksueel geweld. Zo kregen alle justitieassistenten daderbegeleiding een opleiding over daders van seksueel geweld. Ook de justitieassistenten van de dienst slachtofferonthaal en de advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand kregen een specifieke opleiding rond seksueel geweld. Voor de CAW's en de CGG's werden echter geen specifieke generieke vormingen voorzien. Het lid had graag wat nadere toelichting gekregen over deze beslissing.

De toegankelijkheid van de hulplijn 1712 werd vergroot door een verdubbeling van het aantal uren waarop men via chat bereikbaar is. De telefonische avondpermanentie werd verlengd tot 18 uur. Die verdubbeling van de 'openingsuren' is volgens het lid een mooie realisatie, maar ze vraagt zich af of een avondpermanentie tot 18 uur niet wat te beperkt is.

Tot slot treedt ze de stelling bij dat grensoverschrijdend gedrag in de publieke ruimte en het openbaar vervoer ernstig moet worden genomen. Het omstander-principe is daarbij erg belangrijk: getuigen die reageren op ongepast gedrag.

1.4. Tussenkost van Adeline Blancquaert

Ook de fractie van *Adeline Blancquaert* is tevreden dat er een tussentijdse evaluatie van het actieplan heeft plaatsgevonden. Dat is immers noodzakelijk om knelpunten te identificeren en daaraan tegemoet te komen.

Men ziet dat het overgrote gedeelte van de acties nog lopende is: ongeveer 74 procent. Vlaams Belang hoopt dat ze allemaal afgerond zullen zijn tegen 2024 en dat op die manier de beoogde doelstellingen gerealiseerd zullen zijn. Zo veel nog lopende acties roepen vanzelfsprekend evenveel of zelfs meer lopende vragen op.

De spreker begint met de meer algemene vragen. De commissie heeft een heel gedetailleerd overzicht ontvangen waarin de stand van zaken wordt gegeven over elke actie. Op het vlak van preventie ziet men dat er verschillende campagnes opgestart zijn. Hoe wordt de impact van elk van die campagnes gemeten? Aan de hand van welke indicatoren? En worden die na afloop ook allemaal geëvalueerd? Bij enkele acties staan er onder de geplande stappen qua timing nog data uit 2022 (zo bijvoorbeeld wat betreft de samenwerking tussen vertrouwenscentra kindermishandeling en VAPH). Dat is best vreemd, aangezien die stappen nog gezet moeten worden in de toekomst. Kan de minister dat verduidelijken?

Haar volgende vragen gaan over de slachtoffers. Het is cruciaal dat die de nodige ondersteuning krijgen en waar nodig geïnformeerd worden. Zij citeert OD 2.1: "Sinds september 2022 zal de dienst slachtofferonthaal na een uitspraak tot een effectieve gevangenisstraf bij verkrachtingszaken systematisch gevat worden zodat ze proactief contact kunnen opnemen met de slachtoffers om bijstand te bieden waar nodig." Gebeurt dat al? Heeft men daar zicht op? Welke extra werkbelasting brengt dat mee voor de dienst, en kan die dat bolwerken?

Slachtoffers van minderjarige daders zouden ook geïnformeerd worden wanneer de minderjarige de gesloten instelling verlaat. Er staat dat de informatieflex wordt uitgewerkt met het openbaar ministerie en de jeugdrechtbank op basis van goede praktijk in afdelingen gerechtelijk arrondissement Gent (2021-voorjaar 2022). Wanneer precies zal die er zijn? En wordt de dienst slachtofferonthaal dan ook systematisch betrokken?

Vlaams Belang vindt het verder belangrijk dat bij het maken van beleid over slachtofferzorg, ook de slachtoffers zelf bevroegd worden over hun noden en verwachtingen over de dienstverlening. Welke noden aan lotgenotencontacten werden door de bevraging geïdentificeerd?

Wat betreft het samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg is ze blij dat er eindelijk een datum wordt vooropgesteld voor de afronding. Zij herinnert eraan dat het akkoord al dateert van 1998 en dringend een update nodig heeft, gezien er doorheen de tijd toch wel zeer veel is veranderd.

Minister Somers gaf aan tot een Vlaams actieplan te willen komen en een online platform te willen ontwikkelen waarop mensen kunnen aangeven waar ze grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt. Op de rondetafel werden goede praktijken gedeeld door Sensoa, het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) en de lokale besturen zelf. Hij gaf ook aan dat hij samen met zijn collega Demir de verdere aanpak zou bekijken. Kan de minister de laatste stand van zaken meedelen?

Vervolgens gaat ze in op de daders. Die moeten de nodige begeleiding krijgen zowel binnen de gevangenis als erbuiten. Het afgelopen jaar werd in deze commissie meermaals gedebatteerd over het gebrek aan gepaste begeleiding van daders, met alle dramatische gevolgen van dien. Er wordt nu verwezen naar het onderzoek

naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquentie in de gevangenis, dat afgerond is. Wat waren de voornaamste bevindingen? Ook hun context moet betrokken worden. Het lid verwijst in dat verband naar het project contextueel herstel bij (potentiële) plegers van zedenmisdrivingen. Hoe zal het netwerk concreet betrokken worden? Hoe lang loopt het project? Wil men het ook inzetten bij andere soorten van daders?

Ten slotte wil Adeline Blancquaert het ook nog hebben over de federale samenwerking. Voor een aantal acties van het plan is er ook afstemming en overleg nodig met het federale niveau. Hoe evalueert de minister de huidige samenwerking met het federale niveau? Hoe vaak zitten zij samen over het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld?

1.5. Tussenkost van Ludwig Vandenhove

Ludwig Vandenhove informeert naar de timing van een en ander. We zijn nu op de helft van de looptijd van het plan, dat om de zes maanden bekeken wordt in interkabinettenwerkgroepen. Kan het hele plan tegen 2024 uitgevoerd raken? Welke knelpunten blijven over? Bij gebrek aan tabellen bij de evaluatie vraagt hij ook naar de door de diverse ministers ingezette middelen. Staat de minister nog altijd achter die aanpak, waardoor zij immers als overkoepelende minister minder vat heeft?

De zorgcentra na seksueel geweld werken goed. Het concept wordt dan ook verder uitgebreid. In welke mate werkt Vlaanderen mee aan hun uitbouw? Aan welke domeinen denkt de minister voor haar preventieacties in de resterende beleidsperiode, zowel wat de algemene als de specifieke (doelgroepgerichte) acties betreft?

Waarom werd de actie stopgezet om lokale besturen aan te moedigen het thema op te nemen in de relevante veiligheidsplannen? In welke mate wordt er nu nog samengewerkt met politiezones en gemeentebesturen? Voor het werk op het terrein is dit immers een belangrijk gegeven.

Vervolgens informeert hij naar de stand van zaken aangaande de voorgenomen oprichting van een postgraduaat Forensisch verpleegkundige zorg na seksueel geweld. Mocht het hoger onderwijs nog geen dergelijke opleiding hebben opgericht, zullen er dan gesprekken met de instellingen volgen?

Tot slot is hij het ermee eens dat bij De Lijn een tandje mag worden bijgestoken, ook al is daar al veel gebeurd. Hij vermeldt in het bijzonder de opleiding van chauffeurs en controleurs.

Aan het einde drukt het lid nog zijn waardering uit voor het coördinatie-initiatief van de minister. En ook voor wat betreft de timing van haar tussentijdse evaluatie heeft zij woord gehouden.

2. Antwoorden van minister Demir

Minister *Zuhal Demir* belooft de breed gedragen verzoeken in verband met het openbaar vervoer te zullen bespreken met haar collega, minister Peeters.

Wat betreft gespecialiseerde rechters bij zedenzaken, legt ze uit dat die kamer een ander soort kamer is dan de jongerenopvolgingskamer. In Brussel gaat men in zedenzaken gewoon met gespecialiseerde rechters aan de slag. Die aanpak is hier puur federaal. De justitieassistenten worden niet betrokken. Er is ook geen verdere behandeling of opvolging van daders. Het lijkt haar voor die doelgroep trouwens uit den boze om lichtere straffen uit te spreken op voorwaarde van behandeling.

De minister is wel degelijk voorstander van gespecialiseerde rechters, maar dus niet naar analogie met de jongerenopvolgingskamer.

Met het parket, de onderzoeksrechters en minister Van Quickenborne is zij in overleg over de vroege inzet van risicotaxatie in de strafrechtketen. Onderdeel daarvan is de mogelijke rol van de expertise van de gespecialiseerde psychologen in de justitiehuisen. Gerechtsdeskundigen gebruiken immers niet altijd risicotaxatie, en als ze dat wel doen is dat niet altijd met de juiste instrumenten en opleiding. Zij hoopt dat de gesprekken snel resultaat opleveren, want hier valt zeker nog winst te halen. Bij de genoemde gesprekspartners lijkt trouwens de nodige animo te bestaan voor deze piste.

Wat de uitbreiding van de beschikbaarheid van de hulplijnen betreft, verwijst ze naar minister Crevits. Ze bevestigt dat de nummers van die hulplijnen meer en meer vermeld worden op televisie en in krantenartikels. Dit gebeurt echter nog niet altijd richting de zorgcentra na seksueel geweld, richting 1712 of richting Child Focus. Ze treedt bij dat dit moet worden aangepast. Men zou dat automatisch moeten doen, maar zover is men inderdaad nog niet.

Met de opmerking van Katrien Schryvers over de erkenningscommissie is zij het eens. Inmiddels werden vijf justitieassistenten opgeleid om alle vragen en meldingen op te vangen. Er worden ook nieuwe mensen in dienst genomen ter ondersteuning van de commissie. Sommige slachtoffers willen niet meer dan een melding en opname in de cijfers, maar willen geen verder gesprek of doorverwijzing. Aan degenen die wel ondersteuning nodig hebben, moet die natuurlijk geboden worden. De minister wil er ook een blijvende campagne van maken. Er werd door haar en minister Somers ook al overlegd met alle sectoren (Jeugd, Onderwijs, Cultuur, Media en Sport) om in kaart te brengen wat er al bestaat en wat er nog verwacht wordt. Een en ander wordt uitgewerkt door de beide kabinetten. Deze week worden ook de slachtofferverenigingen gehoord, om hun versie te vernemen. Daarna zal de knoop worden doorgemaakt over waar het meldpunt moet komen.

In februari zal de minister naar buiten komen met een plan van aanpak inzake grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven, waarin concrete tools worden aangereikt. Alle lokale besturen en de VVSG worden ingeschakeld in de sensibilisering. Horeca Vlaanderen voorziet in opleidingen voor zijn personeel. Bij de VVSG wordt specifiek een halftijds personeelslid aangesteld, evenals bij Sensoa. Het extra meldpunt zal bouwen op een samenwerking tussen het Vlaams Mensenrechteninstituut en het Agentschap Justitie en Handhaving. De minister hoopt dat de uitwerking klaar is tegen de zomer. Het meldpunt zal uiteraard ook openstaan voor grensoverschrijdend gedrag in de politiek, naast de al bestaande interne regeling in het parlement. Voor jongeren komt er een grote sensibiliseringscampagne. Voor de vraag over CAW's en CGG's verwijst ze naar minister Crevits die daarvoor bevoegd is.

Voor wat minderjarige daders betreft, werd de informatieflex tussen de rechtbanken en de dienst slachtofferonthaal eind vorig jaar uitgewerkt. Een en ander wordt goed opgevolgd, verzekert ze, opdat alle rechtbanken er gevolg aan zouden geven. Sinds september 2022 wordt de dienst slachtofferonthaal systematisch gevat. De teksten voor het samenwerkingsakkoord slachtofferonthaal zitten in de finale fase, waarna ze nog de – helaas doorgaans langdurige – legistische weg te gaan hebben.

Voor de noodzakelijke begeleiding van daders in de gevangnissen is ze – eens te meer en weerom helaas – afhankelijk van haar federale collega minister Van Quickenborne. Samen met minister Crevits bekijkt ze wat er al kan gebeuren.

Voorts verzekert ze dat het haar doel is om bij de eindevaluatie wel degelijk ook het benodigde budget toe te voegen. In de voorliggende tussentijdse fase is dat nog niet evident. En er komt natuurlijk ook een budgetevaluatie.

De dienst slachtofferonthaal is een van de partners in het samenwerkingsakkoord over de zorgcentra na seksueel geweld. Voor wat de vragen naar de acties van andere ministers betreft, verwijst ze graag door naar de betrokkenen. Tot slot onderstreept ze nog dat de strijd tegen grensoverschrijding zo jong mogelijk moet aangevat worden. Ze verwijst in dat verband naar het initiatief dat loopt in de kleuterscholen, waarbij er aan de hand van een boek heel concreet duidelijk gemaakt wordt wat aanvaardbaar is en wat niet. Ook dat maakt immers deel uit van de opvoeding. En vanzelfsprekend moeten ook de ouders hierin hun rol spelen.

Adeline Blancquaert brengt nog haar vragen naar de onderzoeksresultaten over de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenis in herinnering. Daarop is er nog geen antwoord gekomen.

Minister *Zuhal Demir* belooft dat ze die onderzoeksresultaten zal bezorgen. Binnenkort wordt trouwens ook gestart met een proefproject, dat vervolgens zal geëvalueerd worden met het oog op verdere uitrol.

Steven VANDEPUT,
voorzitter

Maike DE VREESE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CGG	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
OD	operationele doelstelling
VAD	Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten